

Tinka de Bruin

De eerste nieuwsbrief in een bijzonder jaar voor het Comité Asbestslachtoffers ligt voor u. In 2005 bestaat het Comité Asbestslachtoffers tien jaar en tijdens de bijpraatdag in januari hebben we daarbij stilgestaan. In die 10 jaar is veel gebeurd en een deel van de doelstellingen die wij in 1995 hadden, is gerealiseerd. Dat dit nog geen reden is om nu tevreden achterover te leunen, wisten wij natuurlijk al wel en de contacten met de slachtoffers en hun nabestaanden leren ons dat er nog veel werk verzet zal moeten worden. Tijdens de bijpraatdag zijn ook een aantal afspraken gemaakt:

- uitbreiding van de voorschotregeling is in de visie van het Comité Asbestslachtoffers noodzakelijk. Alle asbestslachtoffers hebben minimaal recht op het voorschot.
- we gaan ons inspannen voor een eenmalige uitkering voor de nabestaanden die in de periode dat er veel aandacht kwam voor asbestslachtoffers en de mogelijkheid om een werkgever aansprakelijk te stellen (1995 – 1997) direct werden geconfronteerd met de vijf-jarige verjaringstermijn. Als Comité Asbestslachtoffers zijn wij van mening dat wanneer de Haagse politici zonder blikken of blozen durven zeggen dat Nederland een erschuld heeft aan de asbestslachtoffers dat het dan hoog tijd wordt dat ook de 'asbestweduwen' daar iets van merken.

Tijdens de bijpraatdag konden we ook melding maken van een nieuw succes. Na acht jaar procederen heeft de Hoge Raad onlangs een belangrijke uitspraak gedaan voor een asbestslachtoffer. Het isolatiebedrijf Hertel is ook in cassatie veroordeeld tot het betalen van een schadevergoeding aan een scheepsbouwer in dienst van de scheepswerf NDSM in Amsterdam Noord. Het slachtoffer is veertig jaar werkzaam geweest op de scheepswerf van NDSM en is daar blootgesteld aan asbest tijdens werkzaamheden van het isolatiebedrijf. Tijdens het uitvoeren van deze werkzaamheden heeft de firma Hertel nooit gewaarschuwd voor de risico's van asbest. Hoewel de erkenning voor het slachtoffer zelf te laat komt, is deze uitspraak een terechte genoegdoening voor zijn nabestaanden. Ook voor andere scheepbouwers kan deze uitspraak belangrijk zijn.

In de publiciteit volgend op de bijpraatdag werd door de Amsterdamse TV-zender AT5 en door RTV-Noord-Holland op een goede manier verslag gedaan van deze uitspraak en de gevolgen van deze uitspraak voor andere slachtoffers. Helaas maakte het dagblad 'De Telegraaf' er een potje van door met grote letters in de krant te zetten dat nu alle asbestslachtoffers van NDSM recht zouden hebben op een schadevergoeding van € 16.000-. Veel oud werknemers van NDSM en nabestaanden van oud NDSM-ers kwamen uiteindelijk bij het Comité terecht met hun vragen naar aanleiding van dit artikel en het is hard om dan te moeten zeggen dat dit nieuws gebaseerd is op een verzinsel van de journalist van 'De Telegraaf'. Wel maakten al deze gesprekken schrijnend duidelijk dat het de hoogste tijd wordt voor een regeling voor alle asbestslachtoffers.

Tien jaar Comité Asbestslachtoffers is niet iets waar we dit jaar alleen beschouwend bij willen stilstaan, 10 jaar ervaring leert ook dat we actief moeten blijven, dat we ons sterk moeten blijven maken voor de slachtoffers. We gaan ons inspannen om de afspraken die zijn gemaakt tijdens de bijpraatdag tot een succes te maken. En dat kunnen we alleen met uw steun. Als Comité Asbestslachtoffers, een vereniging van en voor Asbestslachtoffers zijn wij een vereniging van mensen die de gevolgen van de medische lijdensweg en de juridische lijdensweg kennen als geen ander. Dat is onze kracht en samen staan we sterk.

namens het Comité Asbestslachtoffers, Tinka de Bruin

DE BAANDERIJ

Op bezoek bij 'De Baanderij' in Amsterdam

Op 16 februari jongstleden is door het Comité Asbestslachtoffers een bijeenkomst georganiseerd voor de asbestslachtoffers die bij NDSM hebben gewerkt en voor hun nabestaanden. Doel van deze bijeenkomst was de mensen te informeren over de zaak 'Van der Lugt', een zaak die van belang kan zijn voor de velen die bij de NSDM hebben gewerkt.

De bijeenkomst was een bijzondere ervaring. In een volle Baanderij, waar al een aantal mensen klaar zat om rustig een kaartje te gaan leggen zijn wij, de voorzitter en penningmeester van het Comité Asbestslachtoffers en Bob Ruers, juridisch adviseur, geconfronteerd met een aantal oud-werknemers die de toekomst, voor wat betreft hun gezondheid, met angst en beven tegemoet zien. Deze mensen zijn zich sterk bewust van de risico's:

- Velen weten namen te noemen van collega's die inmiddels aan een asbestziekte zijn overleden. Sommige nabestaanden waren bij deze bijeenkomst ook aanwezig.
- Een aantal is inmiddels ziek en lijdt aan de ziekte mesothelioom, aan asbestose of aan een aan asbest gerelateerde longkanker.
- Een groot deel van hen dat nog niet ziek is, voelt angst. Angst om ook ziek te worden. Ziek door een van deze aandoeningen waaraan al zoveel van de collega's lijden of hebben geleden.

De sfeer maakte het houden van een 'voorgenomen' praatje niet echt mogelijk en uit de losse hand is het doel van onze komst toegelicht.

Tijdens de algemene bijeenkomst werden vele opmerkingen gemaakt. De nadruk hierbij lag op de oneerlijkheid te moeten leven met, voor sommigen, een behoorlijk groot risico om met één of andere vorm van een asbestziekte te maken te krijgen. Velen waren oprecht boos of verdrietig en voelden zich door hun werkgever, waar zij zich verbonden mee hebben gevoeld, in de steek gelaten. Ook waren bij deze bijeenkomst een aantal asbestweduwen die, door onwetendheid of omdat zij

buiten alle regels vallen, niet voor een TAS regeling of een schadevergoeding in aanmerking kwamen.

Vooral in persoonlijke gesprekken hebben wij de informatie kunnen geven waar we voor gekomen waren. Velen hebben in samenspraak met Bob Ruers kort hun mogelijkheden geïnventariseerd en vervolgspraken gemaakt.

We waren geraakt, onder de indruk. We danken de deelnemers voor hun bijdrage en hun openhartigheid. Maar wat ons nog het meeste raakte was dat alles waar we als Comité Asbestslachtoffers al jarenlang voor staan tijdens deze bijeenkomst ook door de aanwezigen aan de orde is gebracht:

- 1 Alle werknemers die ziek worden door asbest hebben recht op een schadevergoeding en op smartengeld. Of dit nu mesothelioomslachtoffers zijn, of mensen die aan asbestose of aan een asbestgerelateerde lonkanker lijden.
- 2 Elke vorm van verjaring is uit den boze. Deze mensen hebben niet gevraagd om met een dergelijk gevaarlijk middel te werken, deze mensen mogen er ook niet onder lijden.
- 3 Angst is minstens zo erg als de daadwerkelijke ziekte. Vooral omdat deze mensen al zoveel (oud)collega's hebben zien lijden en doodgaan.
- 4 Het kan niet zo zijn dat je, omdat je man te vroeg ziek is geworden, buiten elke boot valt. Het is niet te verteren dat er nog steeds asbestweduwen bestaan die geen smartengeld en/of schadevergoeding hebben gekregen.
- 5 Er zijn niet alleen slachtoffers die door hun werk ziek zijn geworden. Ook echtgenoten en werknemers die in de buurt van een asbestverwerkend bedrijf werkten zijn ziek geworden.

Velen hebben zich aangemeld als lid van het Comité Asbestslachtoffers, waarvoor onze dank. Hoe meer leden, hoe sterker we worden en hoe beter we een vuist kunnen blijven maken naar politiek en werkgevers.

Sil van der Kwaak-Kempener

De collega-oproep - Wie heeft gewerkt met:

Harrie Hoebink; hij heeft gewerkt als leerling loodgieter van 1964 tot 1968 bij de GMS en als loodgieter/cv monteur o.a. in de klantendienst bij Colenbrander in de periode 1978 tot 2003.

Gerry Holt; hij heeft in de periode 1961 – 1963 gewerkt bij de firma Kemp in de toenmalige Vondelkerkstraat. Hij zoekt o.a. zijn oud collega's Victor Lubbers en Chris Tang en Nol die in een zijstraat van de Vijzelgracht woonde en zijn chefmonteur Jan Schreiner.

Jan Klein; hij verzorgde elektrische installaties bij NDSM in de periode 1960 – 1964.

Chris Olijve; bij Korpershoek in Brunssum vanaf 1971 tot aan de sluiting van de mijnen. Chris Olijve heeft als lasser voorman en in de mijn gewerkt. Het luchtkoelersbedrijf waarvoor hij werkte was gevestigd op de Bouwberg in Brunssum. Het bedrijf kwam oorspronkelijk uit Rotterdam.

Cor Bezuijen bij NDSM; hij werkte via een onderaannemer bij NDSM in de periode voor 1959.

Pietro Velardi; van 1969 tot 1984 bij NDSM, daarna nog ADM en Oranjewerf.

Herman van der Weide; hij heeft gewerkt bij Tolk in Alphen aan den Rijn, periode 1956 – 1963, Variant in Alphen aan den Rijn, periode 1963 – 1968 en 1970 – 1973 en Tichelaar – Zwammerdam, periode 1975 – 1978.

Botte Klaas de Jong, roepnaam Bep; hij heeft vanaf 1956 gewerkt bij NDSM en daarna tot aan de sluiting bij ADM.

De heer D.S. Severin is op zoek naar oud collega's die in de periode 1957 - 1960 en 1962 - 1964 met hem hebben gewerkt bij de firma Cleton. Voor de firma Cleton heeft hij gewerkt bij Shell Pernis en later bij ESSO waar ook een ploeg van Fokker vliegtuig fabrieken was uitgeleend aan Cleton.

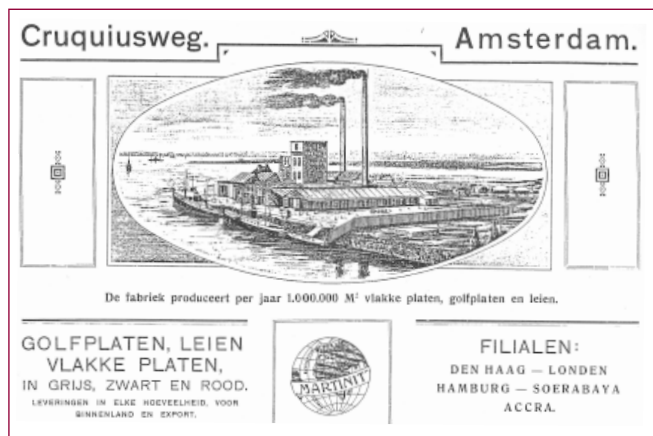
Heeft u informatie, geef dit dan door aan het secretariaat van het Comité Asbestslachtoffers, Lijndraaijer 157, 1625 ZW HOORN, telefoon: 0229 265 137.

MARTINIT

Martinit

Weinigen weten tegenwoordig nog dat het Nederlandse bedrijf Eternit NV is voortgekomen uit de overname van het bedrijf 'Martinit'. Dit bedrijf is opgericht op 11 januari 1912 met de officiële naam: Eerste Nederlandsche Fabriek van Asbestcementplaten 'Martinit'. De fabriek stond op de Cruquiusweg in Amsterdam, op het aangelegde KNSM-eiland. Het lag daarom mooi aan het water. [Zie bijgaande tekening.] Fabrieken staan er al lang niet meer op de Cruquiusweg, maar men vindt nog wel overblijfselen van de spoorlijn die over deze weg liep. De weg is nu meer bekend door de aanwezigheid van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG). Op het eiland staat ook nog mooie oude architectuur van vroeger gevestigde bedrijven, in het bijzonder gebouwen van de veemarkt en het abattoir. De fabriek van Martinit had in 1917 een productiecapaciteit van een miljoen m², die echter door oorlogsomstandigheden maar gedeeltelijk kon worden benut. Na de oorlog trekt de vraag fors aan en in 1920 is een tweede fabriek gebouwd in Schiedam. Bij andere filialen die in de advertentie worden genoemd gaat het om handelsposten.

Eerste Nederlandsche Fabriek van Asbestcementplaten 'Martinit'

Uit 'De Nederlandsche Industrie', ter beschikking gesteld door Stichting Historie der Techniek/TU Eindhoven.

Op het IISG heb ik nog oude jaarverslagen gevonden over Martinit en het latere Eternit. Ook zag ik nog een condoleancebrief van de vakbond van asbestcementwerkers bij de dood van Domela Nieuwenhuis; vermoedelijk nog het enige overgebleven teken van haar bestaan, sinds november 1912. Informatie was er ook in oude jaargangen van Van Oss' Effectenboek. Martinit was namelijk in 1917 een naamloze vennootschap geworden. Bij die overgang was bepaald dat de NV-vorm gold tot 1965, als garantie voor aandeelhouders. Het is daarom niet toevallig dat pas in 1964 het Nederlandse Eternit voor 100 % eigendom werd van het Belgische Eternit. Vanaf dat jaar hoeven geen jaarverslagen meer gepubliceerd te worden.

Over de eerste jaren kan men nog gegevens over afnemers vinden in het genoemde Effectenboek. Bijvoorbeeld de Ministeries van Koloniën en van Oorlog. Opvallend is de melding

Uit tijdschrift 'De Natuur', 15 november 1924, ter beschikking gesteld door Stichting Historie der Techniek/TU Eindhoven

van de oprichting in 1916 van het 'Elisabeth-dorp', een blok woningen voor Belgische oorlogsvluchtelingen bij Amersfoort. Het was geheel uit Martinit opgetrokken, zo staat het vanaf 1918 in meerdere jaargangen. Enkele jaren later is er ook nog zo'n blok woningen gebouwd in Heerlen ten behoeve van de huisvesting van mijnwerkers. [Zie foto boven.] De plek waar het Elisabeth-dorp ooit stond is nu rangeerterrein van de NS. Meer informatie over het blok in Heerlen heb ik nog niet achterhaald. Het staat er al lang niet meer.

In bijna alle jaren van het bestaan van Martinit werden de meeste producten geëxporteerd, en wel naar landen die over zee moesten worden bereikt. Namelijk Engeland, Zweden, Australië en China. En natuurlijk ook het rijkdeel Indië. (Vanwege de historische banden wordt in de jaren '60 in opdracht van Eternit België nog het Nederlandse Eternit ingeschakeld bij de vestiging van een asbestcementbedrijf in Indonesië (Gresik).)

In continentaal Europa komt Martinit er niet aan te pas. De concurrentie van Eternit wordt na 1922 zo hevig dat Martinit in de problemen raakt. Het is het jaar waarin een nauwe samenwerking tot stand komt tussen Eternit Zwitserland (Schmidheiny), Eternit België (Emsens) en Eternit Frankrijk (Cuvelier). In 1923 ligt de productie in Schiedam stil. In dat jaar is er overigens ook een economische recessie. In het jaarverslag over 1925 wordt geklaagd over de concurrentie van Belgische en Italiaanse fabrieken (resp. platen en buizen), en over prijsafspraken tussen Canadese mijnbesturen. Over 1926 en 1927 verschijnen geen jaarverslagen meer omdat er verlies wordt geleden. In 1928 wordt er gereorganiseerd, en krijgen Schmidheiny en Emsens via de doorverkoop van eigendomsbewijzen door banken een aanzienlijk belang in Martinit. In 1932 krijgen zij de meerderheid van aandelen in bezit en komen zij in de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. De naam wordt dan gewijzigd in Eternit; maar nog lange tijd wordt er bij gezet: 'voorheen ... Martinit'. De fabriek in Schiedam blijft gesloten, maar in 1936 wordt begonnen met de bouw van een nieuwe fabriek in Goor. Dit is duidelijk gericht op een nieuwe afzetmarkt, de landbouw. Misschien waren in Goor ook de arbeiders gezagsgetrouwer en goedkoper dan in Amsterdam of Schiedam. De rest van de geschiedenis is meer bekend.

Nico Schouten

Binnenkort verschijnt het boek 'Asbestdrama, Eternit en de gevolgen van 100 jaar asbestcement' geschreven door Nico Schouten en Bob Ruers, waarin de handel en wandel van de firma Eternit uit de doeken wordt gedaan.

Asbestslachtoffer krijgt vergoeding voor Alimta van voormalig werkgever

De heer T. Bot (67 jaar) te Schiedam heeft onlangs een kort geding aangespannen tegen zijn voormalige werkgever, scheepswerf Wilton Fijenoord te Schiedam, om vergoeding te krijgen voor de kosten van het geneesmiddel Alimta. De heer Bot is tussen 1967 en 1994 als elektromonteur werkzaam geweest bij de scheepswerf Wilton Fijenoord te Schiedam, waarbij hij aan asbest werd blootgesteld. In januari 2005 werd bij de heer Bot de asbestziekte mesotheliom vastgesteld. Van deze ziekte is slechts één oorzaak bekend, namelijk de blootstelling aan asbest. De heer Bot heeft Wilton Fijenoord aansprakelijk gesteld voor zijn ziekte en vergoeding van zijn materiële en immateriële schade gevorderd. De voormalig werkgever van de heer T. Bot uit Schiedam, Wilton Fijenoord, heeft toegezegd de kosten voor het geneesmiddel Alimta te willen vergoeden. Het kort geding dat tegen Wilton Fijenoord was aangespannen en dat zou dienen op 14 april is met deze toezegging van de baan.

Het Comité Asbestslachtoffers heeft zich solidair verklaard met de heer Bot en heeft zijn vordering tot vergoeding van het medicijn Alimta volledig ondersteund. Daarom heeft het Comité Asbestslachtoffers ook besloten om vanuit het solidariteitsfonds het kort geding van de heer Bot tegen Wilton Fijenoord ook financieel te ondersteunen. Er zijn in Nederland 350 mesotheliomslachtoffers per jaar en in het verleden was er geen enkele behandeling voor

mesotheliomslachtoffers mogelijk. Sinds kort is echter het middel Alimta beschikbaar, dat in ieder geval bij een deel van de mesotheliomslachtoffers een gunstig effect heeft. Het Comité is van oordeel dat niet alleen de heer Bot, maar ook alle andere mesotheliomslachtoffers in Nederland het recht hebben op vergoeding van het middel Alimta via het ziekenfondspakket. Zij dringt er daarom bij de regering op aan om Alimta als zodanig te erkennen en via het ziekenfondspakket te vergoeden. Zolang dat niet het geval is, zal het Comité Asbestslachtoffers alle mesotheliomslachtoffers steunen, die via een andere weg vergoeding zoeken voor de kosten van het middel Alimta.

Het Comité Asbestslachtoffers is blij met de toezegging van Wilton Fijenoord. Uiteraard voor de heer Bot, maar ook voor alle andere asbestslachtoffers die nu toegang kunnen krijgen tot dit middel. Het Comité Asbestslachtoffers gaat ervan uit dat deze doorbraak de weg vrij zal maken voor andere patiënten die nu hun werkgever aansprakelijk kunnen stellen voor de te maken kosten.

Deze ontwikkeling kan echter niet het eindresultaat zijn. Naar de mening van het Comité Asbestslachtoffers is nu de politiek aan zet. Zij dringt er daarom bij de regering op aan om het middel Alimta via het ziekenfondspakket te vergoeden.

Inmiddels heeft de SP over deze zaak schriftelijke vragen gesteld aan de verantwoordelijk minister. ●

BESTUUR

Bestuur:

Wijzigingen binnen het bestuur:

Op de bijpraatdag is al bekend gemaakt dat er een aantal wijzigingen binnen het bestuur van het Comité Asbestslachtoffers zouden gaan plaatsvinden.

Per 1 maart 2005 is het bestuur als volgt samengesteld:

Tinka de Bruin	voorzitter	T (0229) 26 51 37
Sil van der Kwaak-Kempener	penningmeester	T (071) 341 59 20
Tineke van der Kwaak	bestuurslid	T (06) 48 56 26 79
Bas Walraven	bestuurslid	T (072) 561 71 70
Jeanne Knoop	ere-lid	T (010) 419 44 17

Ireen van Eck, Marja Ellerbrak en Floor van Kessel zijn op dit moment kandidaat bestuursleden.

Voor de functie van secretaris is op dit moment nog een vacature.

Het nieuwe adres van het Comité Asbestslachtoffers is Lijndraaiër 157, 1625 ZW HOORN, T (0229) 26 51 37.

Verder blijven Bob Ruers, August Van en Anneke de Bres als adviseurs aan het Comité verbonden.

Beste leden van het Comité Asbestslachtoffers,

Wij danken u dat u de afgelopen periode lid heeft willen zijn van het Comité Asbestslachtoffers. Ook in de toekomst willen wij ons voor u en alle andere asbestslachtoffers blijven inzetten. Om een vuist te kunnen maken en onze eisen kracht bij te zetten is ook dit jaar uw lidmaatschap noodzakelijk. Zoals in de voorgaande jaren is aan het lidmaatschap een bijdrage verbonden. Ook in 2005 is de contributie vastgesteld op €12,50. Wij gebruiken deze contributie om alle kosten te dekken waarmee het Comité, noodzakelijkerwijs, wordt geconfronteerd. Het betreft kosten voor de nieuwsbrief, het in stand houden van de website, het organiseren van de bijpraatdag etcetera. Wij verzoeken u vriendelijk gebruik te maken van bijgevoegde acceptgirokaart. Alle noodzakelijke gegevens zijn ingevuld, u hoeft alleen uw rekeningnummer en het bedrag in te vullen en uw handtekening te zetten.

Met dank voor uw steun,
Sil van der Kwaak-Kempener,
penningmeester